

Анализ же основных направлений освоения и формирования среды жизнедеятельности детей и молодежи – одна из основных задач современной педагогики. И очень важно, чтобы при этом анализе разносторонне учитывались как новые возможности, предоставляемые нам веком электроники, так и новые проблемы, что позволяло бы реально, а не на словах, творчески подходить к опыту и размышлениям наших великих предшественников.

Совершенно естественно, что при этом необходимо серьезное панорамное рассмотрение положения самого воспитателя, его проблем и возможностей личностного и профессионального роста. Но здесь перед нами тема, требующая особого непредвзятого изучения, тема, для размышлений над которой нужна отдельная статья.

СПИСОК ЛИТЕРАТУРЫ

- 1 Макаренко советует родителям. Из архива выдающегося педагога. – М.: Знание, 1970.
- 2 Макаренко А.С. О воспитании. – М.: Изд-во политической литературы, 1990.

БАСТАПҚЫ ӘСКЕРИ ДАЙЫНДЫҚТАҒЫ АҚПАРАТТЫҚ ЖҮЙЕЛЕР

Боранкулова Г.С., Төреханова Г.И.,

М.Х. Дулати атындағы Тараз мемлекеттік университеті, Қазақстан

***Annotation.** This article examines the role and place of information technologies in all spheres of life, including the improvement of military training, the development of scientific and technological progress and the realization of its significance and necessity.*

***Аннотация.** В данной статье рассмотрены роль и место информационных систем во всех сферах жизни, в том числе в совершенствовании военной подготовки, в развитии научно-технического прогресса, значительность реализации.*

Қазақстан Республикасының Президенті Н.Ә. Назарбаевтың Қазақстан халқына Жолдауында: «Сапалы білім беру Қазақстанның индустрияландырылуының және инновациялық дамуының негізіне айналуы тиіс. Білім берудің сапасын арттыру және қолжетімділігін кеңейту үшін білім беруге қолдау көрсетудің жаңа қаржылық-экономикалық құралдарын енгізу керек» деген болатын.

Әлемдік жаһандану әскери сферада ақпараттық жүйелердің ролінің артқандығын көрсетеді. Ақпарат аспектілерінің қауіпсіздігінің приоритеті АҚШ пен қытайдың әскери саясатында айқын көрсетіледі. Жаһандандыру процесінің дамуы экономикалық дамуға байланысты объективті сипат алды. Экономикалық байланыстар бірнеше ғасырлар бойы әлемдік сипат алуда. Экономикалық қызығушылықтарға сәйкес «ұлы жібек жолы» ашылып, континенттер арасында теңіз жолдары пайда болды. Алғашында экономикалық байланыстар жүктердің көлемі мен оларды тасу ұзақтығымен шектелді. Ал көлік коммуникацияларының дамуымен бірге транснационалдық компаниялардың табысты қызмет етулерінің арқасында байланыс жүйелері ұлғайды.

Ақпараттық жүйелер кез-келген аумақтан алынған есептің шешуін қабылдау процесінде қажетті болатын ақпаратты жинау, сақтау, өңдеу, іздестіру, шығаруды қамтамасыздандырады. Олар проблеманы талдауға және жаңа өнімдерді құрауға көмектеседі.

Кең мағынада айтқанда ақпараттық жүйе дегеніміз техникалық, бағдарламалық және ұйымдастыруды қамтамасыздандырудың жиыны және де ол адамдарды қажетті ақпаратпен уақытылы қамтамасыздандыру үшін арналған персонал жиыны.

Әскери сферадағы ақпараттық жүйелер тек жабдықтау ролін атқарған жоқ. Олар өте қуатты әрекет ету құралына айналды және мүмкін қарсыластар мен әрекет етуші мемлекеттердің мүддесін достық немесе одақтық трансформацияға ұластырды. Қазіргі заманғы жағдайларда ақпараттардың болашағының дамуына байланысты психологиялық жағынан да ролі артады.

Әскери сферадағы ақпараттық жүйенің ролі жаһандану процесінің дамуымен байланысты артуда. Әлемдік ақпараттық жүйелер тіпті әскери тағайындалуы болмаса да қару-жарак пен әскери топтарын басқару тиімділігін көтеру үшін жаңа сапалы жағдайлар жасауда. Бірақ бұл кезде басқару тиімділігі әлсіз болады және басқару жүйесінің тұрақтылығы қарсыластар іс әрекетіне тәуелді болады.

Қазіргі ақпараттық жүйенің түсінігі бойынша ақпаратты өңдеудің негізгі техникалық құралы болып дербес компьютер табылады. Үлкен ұжымдарда дербес компьютермен қатар ақпараттық жүйенің техникалық базасына минифрэйм немесе супер ЭВМ кіреді. Бірақ ақпараттық жүйенің техникалық іске асырылуы адамның қатысуынсыз мүмкін емес, себебі өңделетін ақпарат адамға арналған және де оны адамсыз оны алу немесе бейнелеу мүмкін емес.

Компьютер мен ақпараттық жүйелердің айырмашылығын түсіну қажет. Компьютерлер мамандандырылған бағдарламалық құралдармен жабдықталынған және ақпараттық жүйелердің техникалық барысы, құралы болып табылады. Ал ақпараттық жүйе компьютерлермен және телекоммуникациялармен байланысқан.

Ақпараттық жүйе компьютер, компьютерлік желі, бағдарламалық өнім, мәліметтер қоры, адамдар, әртүрлі техникалық және бағдарламалық құралдар байланыстарынан құралатын ортаны құрайды. Ақпараттық жүйенің негізгі мақсаты-ақпараттарды сақтау және өткізуді ұйымдастыру. Ақпараттық жүйе адамдарға ақпараттарды өңдеудің компьютерлік жүйесін ұсынады.

Ақпараттық жүйелер типтері кімнің мүддесіне және қандай деңгейде басқарылатынына тәуелді. Ақпараттық жүйелер ақпараттарды көрсету сипаты және сақталудың логикалық ұйымдастырылуына байланысты фактографиялық, құжаттық және геоақпараттық деп аталады. Фактографиялық ақпараттық жүйелер мәліметтерді бір немесе бірнеше құрылымды элементтердің (ақпараттық объектілер) жиыны түрінде жинақтайды және сақтайды.

Құжатталған ақпараттық жүйелерде ақпарат элементінің бірлігіне құжат элементтерін майда бөліктерге бөлу және ақпарат енгізу кезінде құрылымы жасалмайды немесе шектеулі болады. Енгізілетін құжатқа формулаланған позицияларды орнатуға болады (дайындалған уақыты, орындаушы, тақырыбы).

Геоақпараттық жүйелерде мәліметтер ақпараттық объектілер түрінде ұйымдастырылады (белгілі реквизиттер жиыны), және жалпы электрондық топография негізінде байланысады (электронды карта). Геоақпараттық жүйелер ақпараттық жабдықтаудың пәндік облысында ақпараттық объектілердің құрылымы мен процестері кеңістіктік географикалық компоненттері бар (көлік маршруттары, коммуналды шаруашылық) жерлерде қолданылады.

Ақпараттық жүйелерді функционалдық белгілеріне, басқару деңгейіне, автоматтандыру дәрежесіне, ақпаратты қолдану сипатына сәйкес жіктеуге болады. Функционалдық белгілер ішкі жүйенің тағайындалуын, оның негізгі мақсатын, есебін және функциясын анықтайды.

Шаруашылық тәжірибесінде өндірістік және коммерциялық объектілердің түрлерін, ақпараттық жүйелердің жіктелуінің функционалдық белгілеріне қарай өндірістік, маркетингтік, қаржылық, мамандар қызметі анықтайды. Басқару деңгейіне байланысты бөлінетіндер:

– ағымдағы деңгейдегі ақпараттық жүйелер-бухгалтерлік, банктік депозит, тапсырыстарды өңдеу, билеттерді тіркеу, еңбек ақыны төлеу;

– мамандардың ақпараттық жүйелері–офисті автоматтандыру, білімді өңдеу (экспертті жүйелері);

– тактикалық деңгейдегі ақпараттық жүйелер (орта звено)-мониторинг, администрациялау, бақылау, шешім қабылдау;

– стратегиялық ақпараттық жүйелер – мақсатты формулалау;

– стратегиялық жоспарлау.

Ақпараттық жүйелердің автоматтандыру деңгейіне тәуелді фирманы басқару жүйесінде ақпараттық жүйелер қолмен, автоматты және автоматтандырылған деп анықталады.

Қолмен жасалған ақпараттық жүйелер ақпаратты өңдеуде қазіргі заманғы техникалық құралдардың жоқтығына байланысты барлық операцияларды қолмен жасайды. Мысалы, компьютер жоқ фирмада менеджер қолмен жасалған ақпараттық жүйемен жұмыс істейді.

Автоматты ақпараттық жүйелер ақпараттарды, операцияларды адамның қатысуынсыз өңдейді.

Автоматтандырылған ақпараттық жүйелерде ақпараттарды өңдеу процесінде адам, техникалық құралдар, компьютерлер қолданылады. Қазіргі заманғы терминдерде «Ақпараттық жүйе» ұғымына жүйені автоматтандыру ұғымы жатады.

Ақпараттық жүйелер басқару процестерін ұйымдастыруда кеңінен қолданылуына байланысты әртүрлі болады және жіктеледі.

Ақпараттардың қолданылуы, сипатына байланысты жіктелуі, ақпараттық іздеу жүйелері қолданушылар сұрауы бойынша мәліметтерді оңай түрлендіріп енгізеді, жүйелейді, сақтайды және шығарады (кітапханада, теміржол және авиакассаларындағы ақпараттық-іздеу жүйелері). Ақпараттық-шешуші жүйелері барлық операцияларды белгілі алгоритм бойынша өңдейді. Олардың арасында өңделген нәтижесін ақпараттық әсер ету деңгейі бойынша шешім қабылдау процесін екі класқа жіктеуге болады: басқарушы және кеңес беруші жүйелер.

Басқарушы ақпараттық жүйелер адам қабылдаған шешім негізінде ақпараттарды өңдейді. Бұл жүйелер үшін есептің есептелу сипатына қарай өте үлкен мәліметтер қоры өңделеді. Мысалы: өнім өндірудің ағымдағы жоспарлануы, бухгалтерлік есеп жүйесі жатады. Кеңес беруші ақпараттық жүйелер адам берген мағлұматтарға сәйкес ақпарат өңдейді және тез арада нақты әрекет жасамайды. Мұндай жүйелердің интелекті өте үлкен деңгейде. Себебі, олар мәліметтерді емес, білімдерді өңдейді.

Әруақытта қарсыластарға ақпараттық әрекеттің маңыздылығы мен қажеттілігі айқын. Ақпараттық жүйелер жаңа деңгейі ақпараттық әрекеттерді ғана сапалы көтеруге мүмкіндік берген жоқ, сонымен қатар соғыс құралдарының тиімділігі және әскерлерді басқаруда да үлкен маңызы бар. Дәстүрлі қарулануды ақпараттық артықшылық үшін күрес алмастыруда. Шын мәнінде «Ақпаратқа кім ие болса әлемге сол ие» деген сөз тізбегі шындыққа айналуға.

ӘДЕБИЕТТЕР ТІЗІМІ

1 ҚР МС 34.017-2005. Ақпараттық технологиялар. Электрондық басылым. Электрондық оқу басылымы.

2 Садыбекова Ж. Оқу-тәрбие үрдісінде ақпаратты-коммуникациялық технологияны қолдану қажеттілігі // Информатика негіздері. – 2008. –№ 3.

3 Роберт И.В., Самойленко П.И. Информационные технологии в науке и образовании. – М., 1998. – 178с.

4 Угринович Н.Д. Информатика и информационные технологии: методическое пособие. – М: Лаборатория базовых знаний, 2001. – 96 с.

ЭСТЕТИЧЕСКОЕ ПРЕОБРАЗОВАНИЕ СРЕДЫ КАК ПЕДАГОГИЧЕСКИЙ ИНСТРУМЕНТ ВОСПИТАНИЯ УЧАЩИХСЯ (ОПЫТ РЕАЛИЗАЦИИ ПРАКТИКО-ОРИЕНТИРОВАННОЙ ТЕОРИИ)

Боровская Е.В.,

Нижегородский институт развития образования, Россия

Annotation. Our understanding of upbringing role of the environment is based on the methodological principles of the theory of environmental approach (Y.S. Manuylov). From these positions we come to the consideration of aesthetic changes taking place in secondary school № 1 g. Semenov, Nizhny Novgorod region. For us it is important that the environment of the educational institution became the means of updating of the students. Environment appears pedagogical means, if its influence provides necessary to achieve the pedagogical result of the lifestyle of the students. Accordingly, the lifestyle helps to find the value of the environment.

Преобразовывать среду пребывания учащихся можно на различных научных и мировоззренческих основаниях. В зависимости от понимания феномена среды педагогами по-разному выстраивается педагогический процесс.